

Nihánj me 'o yanj cartá qui'yaj síi cu'naj Pedró ca'néé so' rihaan nij yuvii noco' man Diose a

¹ 'Unj ro', me síi cu'naj Pedró, ne apóstol cune' Jesucristó ca'anj nata' rihaan yuvii che'é so' mej a. Ne qui'yáá 'unj yanj nihánj ca'nej 'unj rihaan soj sij narii Diose man canoco' man so' sij cha'nuu ca'anj estadó Ponto do', estadó Galacia do', estadó Capadocia do', estadó Asia do', estadó Bitinia do', che'é sayuun quiran' soj a. ² Asij naá quene'en Rej ní' Diose se vaa canoco' soj man so', ne che'é dan quinarií so' man soj, gaa ne guun che'e soj canoco' soj man orún' Diose, qui'yaj Nimán Diose, che'é se me rá so' cunó soj rihaan so', ne me rá so' cunuu sa' nimán soj qui'yaj ton man Jesucristó ton cayanj man so' gaa cavi' so' che'é ní' a.

Me rá 'unj qui'yaj ndo'o Diose se luj che'é soj, ne gaa xej ndo'o nimán soj qui'yaj Diose a.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa na'vij ní' güii cayáán ní' rihaan Diose a

³ Cunaj uxrá vaa Diose Rej Jesucristó sij 'nij ra'a man ní', cataj ní' á. Dan me se cunuu 'ee uxrá rá so' ni'yaj so' man ní', ne che'é dan naqui'yaj i'na' so' man Jesucristó, ne che'é se cunuu i'na' uún Jesucristó ro', che'é dan guun ta'nij Diose man ní', ne che'é se ta'nij Diose me ní', che'é dan guun niha' rá ní' ne na'vij ní' quisij güii cayáán ní' rihaan Diose nu' cavii nu' ca'anj ei. ⁴ Ne dan me se vaa se sa' nicaj Diose rque Diose man soj asa' nucui' soj rihaan so', ne daj chihaa míj se quiri' se sa' yo', ne yo'o gaa sa' yo' nu' cavii nu' ca'anj nanj adonj. ⁵ Nucuj ndo'o Diose,

ne che'és se amán rá soj ni'yaj soj man Jesucristó, che'és dan tumé Diose man soj, che'és rej ca'vee cavii sa' soj asa' quisíj güii ca'anj ni'ya chumii nihánj ne quene'en ní' nu' se vaa qui'yaj so' che'és ní' ei.

⁶ Che'és dan guun niha' uxrá rá soj nanj á. Dan me se nda' se cuano nanó rá soj che'és sayuun 'na' rihaan soj doj güii nanj rihaan chumii nihánj cuano, tzaj ne aj guun niha' ndo'o rá soj, che'és se ne'en soj se vaa cavii sa' soj vaa güii, qui'yaj Diose chuguanj. ⁷ Dan me se ne'en soj se vaa aga' oró míi me se se man uun rihaan chumii nihánj me yo', ne vaa güii ca'anj ni'ya yo' ga chumii nihánj, tzaj ne axríj ya'an nii man aga' oró míi yo', che'és rej me rá nii xcaj nii cuentá sese aga' sa' me yo' ni', ase aga' nij me yo' a. Ne ase vaa ya'an rihaan aga' oró míi yo' ro', danj vaa sayuun rihaan soj, ne che'és sayuun ran' soj ro', che'és dan acaj ní' cuentá sese ya ya amán rá soj ni'yaj soj man Diose ni', ase 'yaj ma'an soj a. Tzaj ne sa' doj vaa soj rihaan aga' oró míi yo', ne daj chihaa míj se ca'anj ni'ya soj, sese amán ya rá soj ni'yaj soj man Diose mei. Dan me se uxrá cavii sa' Diose, qui'yaj soj, ne uxrá ca'mii sa' yuvii che'és Diose, asa' ca'na' uún Jesucristó rihaan chumii nihánj chuguanj.

⁸ Ne Jesucristó me se nda' se ne quene'en rihaan soj man so', tzaj ne amán rá soj ni'yaj soj man so', ne ne ne'en xa' rihaan soj man so' nihánj cuano, tzaj ne che'és se cuchumán ya rá soj ni'yaj soj man so' ro', che'és dan guun niha' uxrá rá soj che'és se aj ne'en soj se vaa cavii sa' uxrá soj adonj. ⁹ Ne che'és se amán rá soj ni'yaj soj man Diose ro', che'és dan cavii sa' nimán soj rihaan so' ei.

¹⁰ Dan me se nij síi nata' se-nana Diose gaa naá ro', nata' nij so' che'és se luj qui'yaj Diose che'és soj, ne guun ndo'o rá nij so' xcaj nij so' cuentá daj gaa cavii sa' yuvii qui'yaj Diose, ne naqui'yaj cuu nij so' cúu yave nij so' che'és nu' nij rasuun sa' chuguanj. ¹¹ Dan me se naqui'yaj cuu uxrá ya

nij so' aman ca'na' sís ca'nej Diose rihaan chumij a. 'o se nicaj yu'unj Nimán Jesucristó man nij so', ne ma'an Nimán Jesucristó cataj xna'anj rihaan nij so' daj quiran' ma'an Jesucristó asa' ca'na' so' do', che'é suun sa' cata so' asa' quisíj quiran' so' sayuun do' a. ¹² Dan me se cataj xna'anj Diose rihaan nij so' se vaa nuveé ma'an nij so' me nij sís quene'en ca'na' sís ca'nej Diose ma'. Tananj nu' nij soj me nij sís quene'en man sís ca'nej Diose, asa' ca'na' so', taj Diose rihaan nij sís nata' se-nana Diose gaa naá yo' a. Ne nihánj me se nij sís nata' se-nana Diose nana sa' yo' yaj ro', ca'néé Diose Nimán Diose rihaan nij so', ne aj nata' nij so' nu' se vaa qui'yaj Jesucristó sís ca'néé Diose rihaan chumij nihánj cuno soj a. Ne ndaa nij se-mozó Diose sís yanj xta' me rá quene'en daj gaa cavii sa' ní' qui'yaj Jesucristó ei.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa nacúún Diose man ní' guun ní' sís sa' inanj rihaan so' a

¹³ Che'é dan 'o ca'nej nimán soj qui'yaj soj ndaa vaa me rá Diose ei. Gaa chij rá soj ga tuvi' soj, ne yo' o gaa nucuaj rá soj man Diose se vaa qui'yaj ndo'o so' se luj che'é soj asa' ca'na' uún Jesucristó rihaan chumij nihánj ei. ¹⁴ Dan me se guun soj sís uno sa' rihaan Diose ei. Gaa naá me se ne quene'en soj daj vaa Diose, ne inanj guun rá soj qui'yaj soj se nij, tzaj ne yaj me se se guun qui'yaj uún soj danj mei. ¹⁵ Tananj che'é se sís sa' inanj me Diose sís nacúún man soj canoco' soj, che'é dan ma'an soj ro', no xcúún guun sís sa' ei. ¹⁶ Che'é dan no nana nihánj rihaan danj Diose a: “Sís sa' inanj mé 'unj, ne che'é dan guun soj sís sa' inanj uún a”, taj Diose rihaan nij sís canoco' man so' gaa naá a.

¹⁷ Diose ro', me sís nica inanj a'ne' cacun' che'é 'o 'o ní' ndaa vaa 'yaj 'o 'o ní', ne che'é se: “Ataj chij”, taj soj rihaan Diose gaa achín ni'yaj soj rihaan so' ro', che'é dan 'o caraa cochroj soj rihaan so' doj nij güii cayáán soj rihaan

yo'óo nihánj á. ¹⁸ Aj ne'en soj daj qui'yaj Diosē gaa tinanii so' man soj rihaan tucuáán nij rma'an canoco' nij xii soj síí cumán gaa naá, nē nuveé sa'anj me se go' Diosē gaa tinanii so' man soj ma'. Sa'anj me se se navij uun me yo' ei. ¹⁹ Tzaj nē ca'néé Diosē man Jesucristó cavi' ya so' cayanj ton man so' che'é ní', nē ase vaa avi' matzinj le'ej sa' inanj 'yaj nij síí israelitá che'é cacun' tumé nij so' ro', danj vaa cavi' Jesucristó che'é ní', nē so' me se vaa yu'vee ndo'o nó so' che'é se taj cacun' tumé so' man chuguanj. ²⁰ Dan me se asij ataa qui'yaj Diosē chumii, nē aj ne'en Diosē se vaa cavi' Jesucristó che'é ní', nē cuano gaa nichrun' quinavij chumii nihánj me se curuvi' Jesucristó rihaan chumii nihánj che'é ma'an nij soj ei. ²¹ Nē che'é se vaa qui'yaj Jesucristó che'é soj ro', che'é dan amán rá soj ni'yaj soj man Diosē síí naqui'yaj i'na' man Jesucristó, nē cune' Diosē man so' se vaa guun chij so' a. Nē che'é se danj qui'yaj Diosē ro', che'é dan amán rá soj ni'yaj soj man Diosē, nē na'vij soj quisij güii cavi' sa' ndo'o soj qui'yaj so' a.

²² Dan me se uno soj se-nanā Diosē nanā ya, nē che'é dan cunuu sa' nimán soj, nē che'é dan nō xcúún soj gaa 'ee rá soj man tuvi' soj adonj. Sē cataj rma'an soj se vaa 'ee rá soj man tuvi' soj ma'. Ya gaa 'ee ndo'o rá soj man tuvi' soj ei. ²³ 'O se cunuu i'na' nimán soj, qui'yaj se-nanā Diosē, nē nuveé se cavi' me se-nanā Diosē ma'. Tananj ase vaa 'o rasuun vaa i'na' vaa se-nanā Diosē, nē daj chihaa mǐj se ca'anj ni'ya yo' mei. ²⁴ Che'é dan nó nanā nihánj rihaan danj Diosē a: “Ase vaa coj chrin' man tacaan ro', danj vaa taran' ní', nē ase vaa yâj taj raá coj ro', danj vaa suun sa' 'yaj ní' a. Daj se vaa nacoo coj nē navij yâj ayuu ro', danj vaa ní' navij ní' a. ²⁵ Tzaj nē daj chihaa mǐj se navij se-nanā síí 'nij ra'a man ní' ma'”. Danj taj nanā nō rihaan danj Diosē, nē se-nanā Diosē yo' me nanā sa' nata'

núj rihaan soj adonj.

2

¹ Che'é dan ca'ne' rá soj ga suun noco' tucuáán chi'ii ei. Se nachri' soj ni'yaj soj nu' tuvi' soj mei. Se tiha' yu'unj soj man tuvi' soj mei. 'O ndaa taj soj ro', veé danj qui'yaj guee soj ei. Se guun xcoj ruvaa rá soj ni'yaj soj tuvi' soj mei. Se nanó soj cuentó ne che'é tuvi' soj ma'. ² Ase vaa me ndo'o rá leé no cutzji leé no too ro', danj guun ndo'o rá soj tucu'yón soj se-nana Diose nana ya, ne ase vaa racuj too man leé no achij leé no ro', danj gaa racuj se-nana Diose man soj cunu sca' nimán soj chuguanj. Dan, gaa ne cavii sa' ndo'o soj, qui'yaj Diose ei. ³ 'O se aj ne'en soj se vaa ve'é ndo'o 'yaj sí 'nij ra'a man ní che'é ní adonj.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa ase vaa yuvej sa' vaa Jesucristó a

⁴ Ca'na' soj rihaan Jesucristó ei. Ase vaa 'o yuvej xij sa' uchruj nii asino yaan tacó ve' gaa nachráj nii ve' ro', danj vaa so', tzaj ne nij sí man rihaan chumii nihánj me se nachri' nij so' ni'yaj nij so' yuvej yo', tzaj ne sí sa' ndo'o narii Diose me so' nanj adonj. ⁵ Ne ase vaa nij yuvej le'ej nii nata' xráá yuvej xij ro', danj vaa taran' soj, sese canoco' raan soj man Jesucristó, ne ve'é cumán rcua'aan soj, qui'yaj Jesucristó, gaa ne cunu sa' nimán soj, gaa ne ase vaa xrej ro', danj gaa soj rihaan Diose, ne ase vaa se sa' nago' nij xrej rihaan Diose ro', danj gaa se sa' qui'yaj soj che'é se me soj sí noco' man Jesucristó, gaa ne caran' rá Diose se vaa 'yaj soj ei.

⁶ Che'é dan nó nana nihánj rihaan danj Diose a: “Ni'yaj so' ei. Aj cuné' 'unj yo'o yuvii chuman' Jerusalén naj rej cu'naj Sion, ne ase vaa 'o yuvej vaa so', nucuaj ndo'o so' chuguanj. Sij sa' ndo'o me so', ne quinarii 'unj man so', ne ase vaa yuvej xij une' yuvii tacó ve' ro', danj gaa so',

ne sese cuchuman rá yo'o so' quene'en so' man sí cuné 'unj, ne se guun na'aj so' ma'. Tananj cavii sa' ndo'o so' adonj". Danj cataj Diose, ca'mii so' che'é Jesucristó gaa naá a. ⁷ Vaa yu'vee ndo'o nó Jesucristó rihaan soj sij amán rá ni'yaj man so', tzaj ne xa' nij sí ne amán rá ni'yaj man Jesucristó me se quisij ya ndaa vaa taj nana nihánj nana no rihaan danj Diose adonj: "Yuvej quiri'ij nij sí cune' ve' ro', guun yuvej sa' doj rihaan taran' nij yuvej naj tacóo ve' yo' nanj adonj", taj danj Diose a. ⁸ Ne: "Naxru' yuvii, qui'yaj yuvej yo', ne guun na'aj nij yuvii gaa quene'en nij yuvii man so'", taj yo'ó nana no rihaan danj Diose a. Ne nij sí ne amán rá ni'yaj man Jesucristó me se che'é se ne cunó nij so' se-nana Diose ro', che'é dan naxru' nij so' ne quiri'ij nij so' a. Dan me se ca'née ra'a Diose man nij so' quiran' nij so' danj nanj ei.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa narii Diose man ni' sij noco' man Jesucristó a

⁹ Xa' soj, tzaj ne sij narii Diose me soj, ne xrej uun chij ya nuu rihaan Diose me soj, ne sij cunuu sa' nimán me soj, ne yuvii man chuman' noco sa' ndo'o ya uun chij Diose rihaan me soj, ne che'é se me rá Diose nata' soj che'é se sa' qui'yaj so' ro', che'é dan narii so' man soj ei. Dan me se sij noco' tucuáán rmi' me soj gaa naá, tzaj ne canacúún Diose man soj xcaj soj cuentá, ne cunaj uxrá vaa se-tucuanj Diose tucuáán noco' soj cuano ei. ¹⁰ Dan me se gaa naá me se nuveé yuvii 'nij ra'a Diose me soj, ne ne gaa 'ee rá Diose ni'yaj Diose man soj ma'. Tzaj ne yaj me se cunuu 'ee rá so' ni'yaj so' man soj, ne guun soj sí chéé ga ma'an Diose, ne 'nij ra'a Diose man soj ei.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa qui'yaj suun ni' rihaan Diose á

¹¹ Dan me se 'ee ndo'o raj man soj, ne qui'yaj soj se ndo'o uxrá, ne cunō soj ei. Nuveé chihanj ní' me chumiij man ní' cuano, man tinuj, man nocoj. Ase vaa 'o sí aran' me ma'an rej ro', danj vaa ní' rihaan chumiij nihánj cuano ei. Che'é dan se guun qui'yaj soj rasuun chi'ii me rá nee man soj qui'yaj soj ma'. 'O se unu' se chi'ii yo' ga nimán ní' adonj. ¹² Ne ve'é inanj qui'yaj soj rej ne soj sca'núj nij sí chi'ii man rihaan chumiij nihánj, gaa ne sese guun rá nij so' cutá' nij so' cacun' rmi' xráá soj se vaa nij 'yaj soj, gaa ne xcaj nij so' cuentá se vaa ve'é inanj 'yaj soj ei. Gaa ne güii cuchí' Diose rihaan nij so' me se cataj nij so' se vaa sa' uxrá vaa Diose chuguanj.

¹³ Che'é se sij noco' man sí 'nij ra'a man ní' me soj ro', che'é dan cunō soj rihaan taran' nij sí nicaj suun ei. Dan me se cunō soj rihaan sí nicaj suun nocoō emperador, che'é se sij uun chij doj me so' ei. ¹⁴ Ne dan me se cunō soj rihaan yo'ó nij sí nicaj suun gobernador noco' do' nij uún, che'é se sij a'ne' suun sí nicaj suun emperador rihaan me nij so', ne nō xcúún nij so' qui'yaj nij so' sayuun man nij sí chi'ii do', ca'mii sa' nij so' che'é nij sí sa' do' chuguanj. ¹⁵ Ne me rá Diose qui'yaj ní' se sa', gaa ne cunuú dínj tu'va nij sí ne acaj cuentá sí tu'va rma'an nana nij che'é Jesucristó chuguanj. ¹⁶ Ne'en ní' se vaa sij chéé uun me ní', tzaj ne se guun cataj ní' se vaa che'é dan me ca'vee qui'yaj ní' me ma'an se chi'ii ma'. Tananj guun ní' sí 'yaj suun rihaan Diose ei. ¹⁷ Dan me se ve'é ca'mii soj ga daj a yuvii, ne gaa 'ee rá soj man nu' nij sí amán rá ni'yaj man Jesucristó, ne cunō soj rihaan Diose, ne ve'é caraá cochroj soj rihaan sí nicaj suun emperador ei.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa ase vaa ca'ne' sa' guee rá Jesucristó gaa quiran' so' sayuun ro', danj gaa qui'yaj ní' a

¹⁸ Ve'é cunō soj rihaan se-ru'vee soj sij uun mozó á. Nuveé inanj rihaan nij ru'vee sa' ru'vee ni'yanj a'mii cunō soj ma'. Veé danj cunō uún soj rihaan nij ru'vee nij 'yaj do' uún nanj ei. ¹⁹ Ne sese quiran' ta'aj soj sayuun qui'yaj se-ru'vee ta'aj soj ru'vee chi'ii, che'é se maan se sij noco' man Diose me síi ran' sayuun yo', ne sese a'ne' sa' guee rá síi ran' sayuun yo' ga suun tucuaá rihaan ru'vee, gaa ne cunaj uxrá 'yaj so' ni'yaj Diose adonj.

²⁰ Dan me se síi tumé ya cacun' ro', vaa che'é cayuun so', ne nda' se ca'vee ca'ne' guee rá so' ayuun so' do', ran' so' sayuun do', tzaj ne se cataj ní' se vaa cunaj 'yaj so' ran' so' sayuun a ma'. Maan che'é cacun' tumé so' me ayuun so' nanj á. Tzaj ne síi inanj se sa' 'yaj me se sese ca'ne' sa' guee rá so' quiran' cachrij so' sayuun che'é Diose, ne cunaj uxrá qui'yaj so' nanj á. 'Q se Diose ro', me síi naru'vee nu' sayuun quiran' so' che'é so' nanj adonj. ²¹ 'Q se canacúun Diose man ní' canoco' ní' man so' ne quiran' ní' sayuun adonj. Tananj Jesucristó, tzaj ne quiran' so' sayuun che'é ní', ne ca'ne' sa' guee rá so' gaa quiran' so' danj adonj. Dan me se ndaa rá se vaa ca'ne' rá Jesucristó gaa quiran' so' sayuun che'é ní' ro', danj gaa guee ca'ne' rá ní' quiran' ní' sayuun, rá so' ei. ²² Ne Jesucristó me se a 'ó nana ne do', a 'ó cacun' do', ne nari' ní' tu'va so' mei. ²³ Ca'mii chree yuvii che'é so', tzaj ne ne ca'mii chree so' che'é nij yuvii ma'. Quiran' so' sayuun, tzaj ne ne ca'mii so' nana quij ma'. Tananj guun rá so' se vaa Diose síi a'ne' nica cacun' che'é ní' ro', so' me síi ca'ne' cacun' che'é so' vaa güii a. ²⁴ Cacun' tumé ní' ro', nata' xraá Jesucristó gaa cavi' so' rihaan rcutze, che'é rej ca'ne' rá ní' ga suun 'yaj cacun' ne inanj tucuaán sa' canoco' ní' a. Ne che'é se go' nii xraá so' ro', che'é dan nahuun sa' nimán soj a.

²⁵ Dan me se ase vaa matzinj cha'nuu rco' ro', vaa soj gaa naá, ne ne canoco' soj man Diose gaa naá, tzaj ne yaj

ro', canicaj nimán soj, ne guun che'e soj canoco' soj man Jesucristó, ne ase vaa sí ve'é ndo'o tumé daán matzinj ro', danj vaa so' ga soj cuano, ne ve'é nicaj yu'unj so' man soj cuano ei. Dan me se so' me sí uun chij rihaan nimán soj cuano chuguanj.

3

Nana nihánj taj xna'anj daj qui'yaj yuvij ga nica yuvij a

¹ Ase vaa no xcúun mozó cuno mozó rihaan se-ru'vee mozó ro', danj vaa no xcúun soj chana cuno soj rihaan nica soj á. Gaa ne ca'vee se na'vej rá nica ta'aj soj cunō nij so' se-nana Diose, tzaj ne che'é se ve'é ndo'o 'yaj soj rihaan nica soj ro', che'é dan guun rá nica soj canoco' nij so' man Diose ga soj chuguanj. Dan me se ca'vee se se guun rá nica soj ca'mii natáj soj rihaan nij so', tzaj ne che'é se ve'é ndo'o 'yaj ma'an soj, che'é dan guun rá nica soj canoco' nij so' man Diose ei. ² Dan me se xcaj nij so' cuentá se vaa chana aráj cochroj rihaan nica me soj, ne nuveé chana niha' rá me soj a. ³ Se caráya'anj ndo'o soj chana che'é rej niquee sa' soj ma'. Se nanó rá soj che'é rej daj gaa yuvé raa soj do', che'é caquí canoco' xréé soj do', che'é ticuu cunuû chihá soj do', che'é yatzij tu'vee cunuû soj do' ma'. Se guun rá soj se vaa ve'é gaa soj qui'yaj rasuun danj ma'. ⁴ Dan me se xcaj soj cuentá che'é nimán ma'an soj che'é rej gaa sa' nimán soj á. 'Q se ve'é gaa nimán soj, ne dínj gaa nimán soj, ne nimán soj me se daj chihaa mij se quiri' yo' ma'. Ne ve'é gaa soj, gaa ne caran' rá Diose ni'yaj Diose man soj adonj. ⁵ Danj qui'yaj nij chana canoco' man Diose cumán gaa naá, ne nucuaj rá nij no' man Diose, ne ve'é cuno nij no' rihaan nica nij no', che'é rej ve'é gaa nij no' a. ⁶ Ne danj qui'yaj chana cu'naj Sará, ne ve'é cuno no' rihaan nica no' sí cu'naj Abraham, ne: "Sí chij", cataj no' ni'yaj no' man so' a. Dan me se sese sa' inanj qui'yaj soj, ne sese a 'ó xco'

sē cuchu'vi' soj, gaā nē guun soj ta'nij si'nō níí cu'naj Sará uún chuguanj.

⁷ Nē tananj soj sno'o uún, nē xcaj soj cuentá me se achiin man nicā soj, nē ve'é cayáán soj gā no' ei. Xcaj soj cuentá se vaa nucuaj soj doj rihaan no', nē che'é dan ve'é qui'yaj soj gā no' á. Nē xcaj soj cuentá se vaa 'ō cyaan cayáán chanā rihaan Diosē nu' cavii nu' ca'anj a. Sese ve'é qui'yaj soj, nē sē guun vij rá soj gaā achíín ni'yaj soj rihaan Diosē ma'.

Nanā nihánj taj xna'anj se vaa nda' se quiran' nij síí 'yaj se sa' sayuun cuano, tzaj nē vaa güii cavii sa' uxrá nij so' a

⁸ Daj yo'ó nanā cataj xna'anj 'unj rihaan soj, nē dan me se cyaan gaā nimán taran' soj gā tuvi' soj, nē dan me se ase 'eē rá soj tinúú a'ngaa soj ro', danj gaā 'eē rá soj man tuvi' soj yo'ó nij síí amán rá ni'yaj man Jesucristó á. Raçuíj soj man nij síí ran' sayuun, nē gaā nica' nimán soj ei. ⁹ Ca'vee se qui'yaj chi'ii yuvii man soj, tzaj nē se qui'yaj chi'ii soj man nij yuvii ma'. Ca'vee se ca'mii chree yuvii che'é soj, tzaj nē se ca'mii chree soj che'é nij yuvii ma'. Tananj ve'é ca'mii soj gā nij yuvii ei. 'O se canacúún Diosē man soj, che'é rej qui'yaj soj danj, gaā nē ca'vee ca'mii luj Diosē che'é ma'an soj chuguanj. ¹⁰ 'O se nanā nihánj nó rihaan danj Diosē, taj yo' se vaa: “Sese me rá yo'o so' guun niha' rá so' cayáán so', nē sese me rá so' cavii sa' so', nē se ca'mii so' nanā nij se ca'mii so' nanā nē se ca'mii so' nanā chree do' ma'. ¹¹ Naxuun so' man so' rihaan suun chi'ii, nē inanj se sa' qui'yaj so' á. Dan me se nano' ndo'o so' rej ca'vee cayáán dínj so' gā tuvi' so', nē yo'o canoco' so' man chrej dínj yo' a. ¹² 'O se ni'yaj ndo'o Diosē daj ran' nij síí vaa sa', nē nanó xrej Diosē nu' nanā achíín ni'yaj nij so' rihaan so', tzaj nē taj ri'yunj Diosē ni'yaj Diosē man nij síí 'yaj chi'ii a”, taj nanā nō rihaan danj Diosē a.

¹³ Ne se guun rá yuviij qui'yaj chi'ii yuviij man soj, sese sij niha' rá qui'yaj sa' me soj ma'. ¹⁴ Tzaj ne ca'vee se quiran' soj sayuun che'é se sij vaa sa' inanj me soj, tzaj ne vaa che'é guun niha' rá soj chuguanj. 'O se vaa güii caviij sa' soj adonj. Che'é dan se nanó rá soj, ne se cuchu'vi' soj che'é se vaa qui'yaj yuviij man soj ma'. ¹⁵ Caraa cochroj soj ni'yaj soj man Jesucristó sij 'nij ra'a man ní' ei. Xcaj soj cuentá daj gaa ca'mii soj ga me ma'an síí xná'anj man soj me che'é me guun rá soj se vaa caviij sa' soj qui'yaj Diose vaa güii a. ¹⁶ Ve'é nata' soj rihaan nij síí xná'anj man soj, ne se naquiyaj xta' soj nimán soj asa' nata' soj se-nana Diose ma'. A 'ó xco' se qui'yaj soj cacun' ma'. Gaa ne nij síí nachri' ni'yaj man soj sij noco' man Jesucristó che'é se ve'é inanj 'yaj soj me se guun na'aj nij so' che'é nana quij tu'va ma'an nij so' adonj. ¹⁷ Ne sese ca'vej rá Diose ne sese quiran' ní' sayuun che'é se qui'yaj sa' ní', ne cunaj quiran' ní' sayuun ei. Tzaj ne sese maan che'é se qui'yaj ní' cacun' ne quiran' ní' sayuun, ne nij uxrá vaa quiran' ní' sayuun gaa ei.

¹⁸ Tzaj ne Jesucristó me se nda' se taj cacun' tumé so', tzaj ne gaa cachéé so' rihaan chumij nihánj, ne quiran' ndo'o so' sayuun che'é cacun' tumé ní' sij tumé cacun', che'é rej ca'vee nucuí' ní' rihaan Diose chuguanj. Dan me se cavi' maan nee man Jesucristó, tzaj ne cunuu i'na' nimán so' adonj. ¹⁹ Gaa ne ca'anj so' ca'mii natáj so' rihaan nij nana chree 'nij taga' rmi' a. ²⁰ Ne nij nana chree me se ne ca'vej rá nij so' cunó nij so' rihaan Diose gaa naá gaa cayáán síí cu'naj Noé adonj. Dan me se Noé me se 'yaj so' rihoo ne a'mii natáj so' se-nana Diose se vaa caman' uxrá, tzaj ne ne cuchuman rá nij yuviij ma'. Tzaj ne caráj x'naa Diose che'é nij yuviij, ne na'vij ndo'o Diose canicaj nimán nij so', tzaj ne ne canicaj nimán nij so', ne canó xráá nij so' gaa ca'na' na ya'anj a. Ne daj yo'ó tunj guee

yuvij catúj rque rihoo, ne quinanii nij so' rihaan na ya'anj, qui'yaj na yo' nanj adonj. ²¹ Ne veé na me se 'yaj nanií ní' rihaan sayuun yo' yaj ei. Na ata' ne ní' me yo' chuguanj. Nuveé che'e rej guun rá ní' güej nacaj xráá ní' cata' ne ní' ma'. Che'é rej cataj ní' rihaan Diose se vaa guun rá ní' se vaa navij chrej chi'ii uun chij nimán ní' ne inanj se sa' guun rá ní' qui'yaj ní' rej rihaan ní' me se che'é dan cata' ne ní' adonj. Ne inanj che'é se cunuu i'na' uún Jesucristó gaa cavi' so' ro', che'é dan ca'vee quinanii ní' sij cata' ne rihaan sayuun chuguanj. ²² Dan me se quisij cunuu i'na' uún Jesucristó, gaa ne quinán' so' rej xta', ne x'núú Diose rej nuva' Diose yáán so' cuano, ne uun chij so' rihaan cunudanj nij se-mozó Diose do', rihaan nu' nij nana uun chij rihaan nij rasuun man rihaan chumij nihánj do', rihaan yo'ó nij síí man rej xta' adonj.

4

Nana nihánj taj xna'anj daj qui'yaj ní' yaj che'é se nichrun' ca'na' uún Jesucristó rihaan chumij nihánj a

¹ Dan me se che'é se quiran' ndo'o Jesucristó sayuun gaa me so' yuvij ro', che'é dan no xcúún soj ca'nej nucuj soj nimán soj, gaa ne ca'vee guun nucuj soj rihaan sayuun quiran' soj ei. Ne'en soj se vaa síí quiran' nee sayuun che'é Diose me se daj chihaa míj se qui'yaj canaán cacun' rihaan so' ma'. ² Dan me se doj güii quinaj cayáán so' rihaan chumij nihánj me se se qui'yaj uún so' me ma'an se nij me rá nee man so' qui'yaj so' ma'. Tananj qui'yaj so' ndaa vaa me rá Diose qui'yaj so' ei. ³ Dan me se gaa naá me se ya qui'yaj ndo'o soj nu' nij rasuun nij ndaa vaa me rá nij síí yanij chuguanj. Dan me se cachée soj chrej chi'ii do', chrej a'mii ga chana niha' rá do', chrej uun xno do', chrej a'mii chree do', yo'ó nij chrej chi'ii do', 'yaj soj chuguanj. Ne na'víj soj rihaan ya'anj cacój yuvij ndaa vaa na'vej rá

Diose qui'yaj soj ei. ⁴ Tzaj ne yaj me se ca'ne' rá soj ga suun chéé ga nij síi chi'ii ne 'yaj ndo'o se nij ga nij so' chuguanj. Che'é dan yaj me se ma'anj rá nij so' ni'yaj nij so' man soj, ne a'mii chree nij so' che'é soj cuano ei. ⁵ Tzaj ne aj nicun' chruun Jesucristó ca'ne' so' cacun' che'é nij síi vaa i'na' do', che'é nij síi cavi' do', ne nij síi chi'ii yo' ro', no xcúun nij so' nata' nij so' rihaan Jesucristó che'é nu' nij se chi'ii qui'yaj nij so' ei. ⁶ Maan che'é dan me ca'mii natáj Jesucristó se-nana Diose nana sa' ndaa rihaan nij síi cavi', che'é rej nda' se quiran' nij so' sayuun ga yo'ó nij yuvii che'é cacun' qui'yaj nij so' rihaan chumii nihánj, tzaj ne ca'vee cayáán nimán nij so' rihaan Diose nu' cavii nu' ca'anj a.

⁷ Nichrun' un' ca'anj ni'ya chumii nanj ei. Che'é dan gaa chij inanjanj rá soj, ne yo'o xcaj soj cuentá, gaa ne ca'vee cachinj ni'yaj soj rihaan Diose chuguanj. ⁸ Ne suun sa' nocoo doj qui'yaj soj me nihánj, ne gaa 'ee rá soj man tuvi' soj nij síi amán rá ni'yaj man Jesucristó, ne sese 'ee rá ní' tuvi' ní', gaa ne quinavij ndo'o nij cacun' tumé tuvi' ní', qui'yaj ní' adonj. ⁹ Ca'vej soj caran' tuvi' soj síi amán rá ni'yaj man Jesucristó ve' tucua' soj, ne go' soj se chá cha nij so', ne se guun cataj soj se vaa sayuun uxrá vaa 'yaj soj danj ma'. ¹⁰ Dan me se qui'yaj Diose se luj che'é 'o 'o ní', rqué Diose suun rihaan 'o 'o ní' qui'yaj suun ní' che'é tinúú ní', ne ino doj vaa suun 'yaj suun 'o 'o ní' che'é tinúú ní', ne che'é dan no xcúun soj racuíj soj man tinúú soj, ndaa vaa uun nucuaj soj chuguanj. ¹¹ Sese ca'mii natáj yo'o tuvi' soj, ne yo'o cunuú rá so' se vaa se-nana Diose me nij nana a'mii natáj so' á. Sese qui'yaj suun yo'o tuvi' soj che'é soj, ne qui'yaj so' nu' ndaa vaa guun nucuaj so' qui'yaj so' qui'yaj Diose á. Gaa ne ca'vee ca'mii sa' yuvii che'é Diose ni'yaj nij yuvii man soj sij nocó' man Jesucristó ei. Ne Diose me se nu' cavii nu' ca'anj ca'mii sa' ní' che'é so', ne guun chij

ndo'o so' adonj. Veé danj gaa ya ei.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa se nanó rá ní' che'é sayuun ran' ní' a

¹² Se ca'anj rá soj che'é sayuun quiran' soj, man tinuj, man nocoj. Ya quiran' ndo'o soj sayuun, che'é rej ca'vee xcaj soj cuentá sese sij amán ya rá ni'yaj man Diose me soj chuguanj. Ne se guun rá soj se vaa orún' soj me sí ran' sayuun ma'. ¹³ Maan se guun niha' rá soj che'é se ase quiran' Jesucristó sayuun ro', danj vaa ran' guee soj ga so', gaa ne güii ca'na' uún so' guun chij so' rihaan chumií nihánj me se ca'vee guun niha' doj rá soj ei. ¹⁴ Sese nachri' yuvií ni'yaj yuvií man soj che'é se sij noco' man Jesucristó me soj, ne vaa che'é guun niha' rá soj adonj. 'Q se yanj Nimán Diose ga soj, ne uun chij ndo'o Nimán Diose ei.

¹⁵ A 'ó soj se guun sí ticavi' yuvií do', sí ituu do', sí chi'ii do', sí tiguíj man do' ma'. Tadó soj ei. Vaa che'é quiran' sí vaa danj sayuun ei. ¹⁶ Tzaj ne sese quiran' yo'o tuvi' soj sayuun che'é se sij noco' man Jesucristó me so', ne taj che'é guun na'aj so' ma'. Tananj che'é se sij noco' man Jesucristó me so' ro', che'é dan cataj so' se vaa sa' vaa Diose a. ¹⁷ 'Q se yaj me se aj guun che'e Diose ca'ne' Diose cacun' che'é ní' sij tucua Diose a. Che'é dan ne'en ní' se vaa nij doj quiran' nij sí na'vej rá cunó se-nana Diose nana sa' asa' ca'ne' Diose cacun' che'é nij so' chuguanj. ¹⁸ 'Q se danj Diose taj: “Nanj sí noco' ndo'o man Diose, tzaj ne sayuun ndo'o quinanií nij so' rihaan sayuun, ne táa a nij sí ne noco' man Diose do', táa a nij sí chi'ii do', ne ca'anj ya nij so' rihaan ya'an ei”. Danj taj nana no rihaan danj Diose a. ¹⁹ Che'é dan xa' soj sij ran' sayuun ndaa vaa me rá Diose quiran' soj, tzaj ne yo'o inanj qui'yaj sa' soj, ne dan me se ca'vej rá soj nıcaj yu'unj Diose man nimán soj á. 'Q se Diose me sí qui'yaj man soj, ne vaa che'é gaa nucuaj rá soj man so' ei.

5

Nana nihánj taj xna'anj che'é chrej narqué Pedró rihaan nij síí cuchumán rá ni'yaj man Jesucristó a

¹ Rihaan soj sij chij nicaj yu'unj man nij síí noco' man Jesucristó man daj a chuman' ca'mij cuano a. 'O se síí chij mé 'unj ga soj, ne síí quene'en sayuun se vaa quiran' Jesucristó mé 'unj, ne dan me se ve'é guun chij 'unj ga Jesucristó asa' ca'na' uún so' rihaan chumii nihánj, raj a. ² Ase vaa nicaj yu'unj yuvii man matzinj ro', danj gaa ve'é nicaj yu'unj soj man nij síí noco' man Diose ndaa vaa ca'ne' Diose suun rihaan soj á. Se naqui'yaj 'ee soj man soj rihaan suun yo' ma'. Maan se ve'é qui'yaj suun soj che'é Diose ei. Ne se guun inanj rá soj qui'yaj canaán soj che'é suun 'yaj soj ma'. Tananj gaa niha' rá soj che'é ma'an suun yo' ei. ³ Ne se guun niha' rá soj quirii ta'nga' soj rihaan nij síí noco' man Jesucristó ma'. Inanj ve'é qui'yaj suun soj ga nij so', ne quene'en nij so' daj qui'yaj soj, gaa ne xcaj nij so' cuentá daj qui'yaj ma'an nij so' uún a. ⁴ Gaa ne asa' curuvi' Jesucristó síí nicaj yu'unj man taran' ní' sij nicaj yu'unj man nij síí noco' man Jesucristó me se ca'na' 'o cachriin corona sa' inanj cunuû raá ní', qui'yaj so', ne dan me se nu' cavii nu' ca'anj ve'é ndo'o gaa ní', qui'yaj Jesucristó chuguanj.

⁵ Tananj soj sij tachruu, ne cunó soj rihaan nij síí chij, ne veé dan me taran' soj me se naqui'yaj nica' soj nimán soj rihaan tuvi' soj á. 'O se nana nihánj nó rihaan danj Diose, taj yo' se vaa: “Aráán Diose chrej rihaan nij síí xta' nimán se cavii sa' nij so', tzaj ne 'yaj Diose se luj che'é nij síí nica' nimán a”, taj nana yo' a. ⁶ Che'é dan me yo'o naqui'yaj nica' soj nimán soj rihaan Diose síí nucuaj ndo'o, ne cunó soj rihaan so', gaa ne vaa güii, ne cavii sa' soj, qui'yaj so' adonj. ⁷ A 'ó xco' se nanó rá soj ma'. Diose ro', me síí nanó

ndo'o rá daj ran' soj, ne che'é dan me 'o gaa nucuaj rá soj man so' ei.

⁸ Gaa sca' rá soj, ne tumé soj man soj daj qui'yaj soj ei. 'O se vaa síi taj ri'yunj ni'yaj man soj, ne síi chree me so', ne ase 'yaj chuvaá aguáj chéé nano' xcuu chá ro', danj 'yaj síi chree, chéé so' nano' so' man síi ca'vee tiri' so' man chuguanj. ⁹ 'O raan canoco' soj man Diose, ne daj chihaa míj se cuno soj rihaan síi chree mei. Xcaj soj cuentá se vaa ase vaa sayuun ran' soj ro', danj vaa guee sayuun ran' taran' nij síi noco' man Jesucristó man rihaan chumii nihánj chuguanj. ¹⁰ Dan me se Diose ro', me síi 'yaj daj a se luj che'é soj, ne so' me síi canacúún man soj cavii sa' uxrá soj ga so' nu' cavii nu' ca'anj che'é Jesucristó, ne asa' quisíj quiran' soj sayuun doj güii rihaan chumii nihánj, gaa ne cune' sa' Diose man soj, ne naqui'yaj sca' so' man soj, ne gaa nucuaj inan' rá soj, qui'yaj so' adonj. ¹¹ Ne guun chij ndo'o Diose nu' cavii nu' ca'anj, ne daj a güii ve'é cayáán so' nanj adonj. Amén.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa ve'é cayáán nij síi ca'anj yanj cartá nihánj rihaan, rá nij tuví' Pedró a

¹² Veé danj síj natá' 'unj doj nij nana no rihaan yanj nihánj, ne tinú' Silvano me síi cachrón se-nanaj rihaan yanj nihánj, ne dan me se tinúú ní' síi nucuaj rá ní' man me so', ne dan me se nana nihánj me se narquej chrej nucuaj rihaan soj, ne cataj xna'anj 'unj rihaan soj se vaa tucuáán noco' ní' ro', ma'an ya tucuáán yo' me rej 'yaj Diose se luj che'é ní' chuguanj. Raan canoco' soj tucuáán yo' ei. ¹³ Dan me se nij tinúú ní' síi man chuman' nihánj chuman' cu'naj Babilonia ro', me rá nij so' se vaa ve'é cumán soj a. Narii Diose man nij so' ga soj canoco' taran' nij soj man Diose, ne vaa tinú' Marcos, ne ase vaa 'o ta'níj ro', vaa so' rihanj, ne ve'é cayáán soj, rá so' uún a.

¹⁴ Ve' é uxrá ca'mij soj nana luj ga tinúú soj sí amán rá ni'yaj man Jesucristó gaa nari' tuvi' soj á.

Ne me ndo'o rá 'unj gaa xej nimán cunudanj soj sij noco' man Jesucristó qui'yaj Diose nanj chuguanj.

Se-nānā Diosē nanā sā' me rá catūū nimán n' a
New Testament in Triqui, Copala (MX:trc:Triqui, Copala)

copyright © 1987 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Triqui, Copala

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Triqui, Copala [trc], Mexico

Copyright Information

© 1987, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Triqui, Copala

© 1987, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30
